

A VILLAMOS KISMOTORGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

III. évfolyam 2. szám.

1959. február 16.

A kommunizmus építőinek

KONGRESSZUSA

Amikor ezeket a sorokat írjuk már befejeződött a szovjet nép legjobbjainak a tanácskozása, a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXI. rendkívüli Kongresszusa, amely a szovjet dolgozóktól a "Kommunizmus építőinek kongresszusa" nevet kapta.

A Kongresszus tanácskozásainak napjaiban Moszkva felé fordult a világ 33 millió kommunisztájának, minden öntudatos dolgozójának a figyelmé, sőt - mondhatjuk - , hogy mindenkié, aki nem teljesen érzéketlen az emberiséget foglalkoztató legfontosabb kérdések iránt. Még a szocializmus, a kommunizmus ellenségei is megtanulták, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának egy-egy kongresszusa történelmi esemény, amelyről lehet hamis híreket terjeszteni, amelyet meg lehet rágalmazni, de amelyről nem lehet tudomást nem venni.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának minden kongresszusa MÉRŐFÖLDKŐ, fontos állomás a kommunizmus végső győzelméhez vezető fáradságos, nehéz, de nagyszerű sikerekkel övezett úton.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után eltelt 41 év óta a Kremlből, a forradalmi gondolat nagy központjából hintik szét a gazdagságot, kulturát, a tudományt, a művészeteket a nép között. Évszázadokra valót fejlődött ez a hatalmas ország az alig emberöltőnyi idő alatt. Különösen a történelmi jelentőségű XX. kongresszus óta vált ez a fejlődés hatalmas iramúvá, a szovjet föld minden sarkában szemmel láthatóvá és kézzel foghatóvá.

A Szovjetunió Kommunista Pártja, a szovjet nép, - de a világ minden dolgozója is - büszkén tekinthet vissza a XX. kongresszus óta eltelt három esztendőre. Olyan időszak volt ez, amelyben nagyszerű sikereket értek el a nemzetközi feszültség enyhítéséért, a béke megvédéséért, a népgazdaság, a kultúra, a tudományos élet felvirágoztatásáért és a szovjet nép erkölcsi - politikai egységének további megszilárdításáért folytatott harcban.

Márhetetlen acélfolyam, szédítő technikai fejlődés, új meg új szputnyikok, a világ első űrrakétája, a bevetett szűzföldek tíz és tízmillió holdjai, ezt is

jelenti a világ számára az épülő kommunizmus országa. De jelenti azt a katonai és politikai hatalmat is, amely másfél évtizeddel ezelőtt megverte Hitlert, a nemzetközi imperializmus egykor dőléstett reményességét.

Ahol ma virágzó városok és falvak épülnek, ott 15 év előtt romok voltak. A romok alatt halottak. Azoknak a teste, akik a szovjet hadságot többre becsülték a tulajdon éltükénél. De ott feküdtek a betolakodó lakosok tetemei is. Akkoriban úgy látszott, hogy a fasiszták tozódásának tanulságai, a Szovjetunió győzelme huzamos ideig fenn fogja tartani a győztes nagyhatalmak fegyverbarátságát és szilárd, békés légkör alakul ki a világon, amely a nyugati fejlődés lehetőségeit biztosítja minden országnak. De az Egyesült Államok vezetői Hitler babéraitra pályáznak. Háborús tüzfészeket, támadójellegű katonai tömböket tákolnak össze, közben arról fecsegnek, hogy a Szovjetunió veszélyezteti a békét.

A Szovjetunió azonban tetteivel csakugy, mint a nagy nemzetközi fórumokon történt megnyilvánulásaival kifejezésre juttatta, hogy nem ijed meg a fenyegetésektől, hogy van ereje, vannak korszerű fegyverei. Ma a 15 év előtti győztek, a Szovjet emberek a német nép szövetségeseiként harcolnak azért, hogy az egykori ellenségnek igazságos béke jusson osztályrészül. A XXI. kongresszus is olyan időben ülésezett, mikor a béke hívei a Szovjetunió köré tömörülve, nagy erővel igyekeznek a nyugati hatalmak, a nyugatnémet imperialisták ellenállását legyőzni és méltányos békeszerződést kötni Németországgal.

A XI. kongresszus óta eltelt években tovább erősödtek a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság és a többi népidemokratikus ország kölcsönös segítségén alapuló gazdasági, politikai, igaz testvéri kapcsolatai, melyek eredményeképpen mindjobban kidomborodik a szocialista gazdasági rendszernek a termelés fejlesztése terén mutatkozó fölénye a kapitalista gazdaság fölött. A szocializmus állandóan növekvő és erősödő világrendszerre vált és elkerülhetetlenül le fogja győzni az egyre megoldhatatlanabb ellentmondásokkal küzdő kapitalista rendszert.

Nem sorolhatjuk fel a Szovjetunió 1959 - 1965 -ig terjedő hétéves népgazdasági fejlesztési tervének minden feladatát, de egy párat közlünk a főfeladatokból:

"Meg kell oldani azt a történelmi feladatot, hogy az egy lakosra számított termékek előállításában a Szovjetunió utólerje és túlhaladja a fejlettebb kapitalista országokat" - mondotta Hruscsov elvtárs.

Az ipar teljes termelésének volumenét 1965-ben körülbelül 80% -kal akarják növelni.

A nyersvas termelést 65-70 millió tonnára, az acél-termelést 86-91 millió tonnára, a szines és ritka fémek termelését többszörösére.

A műtrágyagyártást az 1958.-as 12 millió tonnával szemben 35 millió tonnára.

A kőolaj termelést több mint kétszeresére, 230-240 millió tonnára.

A villamos energia termelést 500-520 milliárd Kilovattóra, az 1958.-asnak több mint kétszeresére.

A mezőgazdaság teljes termelésének az előirányzat szerint 1.7-szeresére kell emelkedni.

Beruházásra közel három billió rubelt irányoztak elő. A beruházások összege kb. annyi lesz, mint a szovjet hatalom megteremtése óta eszközölt beruházások összege. A nemzeti jövedelem 1958-hoz képest 62-65 százalékkal növekszik és csaknem hatszorosan felülmúlja a háború előtti 1940-es esztendő színvonalát.

A munkások és alkalmazottak egy keresőre jutó reáljövedelme a hétéves terv végéig 40 százalékkal emelkedik. A hétéves terv időszaka alatt körülbelül 15 millió lakást építenek. Ez azt jelenti, hogy 50-60 millió ember költözik új lakásokba. A hétéves terv alatt épített lakásokba Anglia egész lakosságát be lehetne telepíteni és még üres lakások is maradnának fenn. A Szovjetunióban lesz a hétéves terv végére /1965/ a legrövidebb munkanap és a legrövidebb munkahét a világon.

Kolosszális számok ezek, a mögöttük a szovjet nép anyagi és kulturális felvirágzásának oszódalatos képe húzódik meg.

Olvasva a XXI. kongresszus tanácskozását azt látjuk, hogy a nép ügyének szolgálata, a dolgozók jólétéről való szüntelen gondoskodás tükröződik a terv minden sorában, akár az épülő lakások milliárdjából, akár a háztartási munkák megkönnyítéséről, akár a bentlakásos iskolák, vagy a közétkeztetés megújításáról van szó. Egy hatalmas, magasan kulturált ország büszke számvetése a tervnek az a része, amely a szovjet tudomány és kultúra felvirágztatásával foglalkozik.

Méltán büszke eddigi eredményeire és méltán lelkesedik az új terv célkitűzéseiért a Szovjetunió egész dolgozó népe. De erőforrások ezek az egész világ munkásosztályának, minden öntudatos dolgozóinak, mert megerősítik bennük a meggyőződést a szocialista gazdasági rend magasabbrendűségében, érvek százaival vértetik fel őket a szocializmusért folytatott harcban és acélkeményé kovácsolják hitüket a kommunizmus győzelmében az egész világon.

A kongresszus magára emelte a pártvezetés lenini elveinek zászlaját és a párt-politikai munka egy egész sor kérdésében nyújt felmérhetetlen segítséget a világ valamennyi kommunistájának. A marxista-leninista elmélet alkotó alkalmazásával, gazdagításával és továbbfejlesztésével útmutatást nyújt valamennyi kommunista pártnak.

Mély tudományosság, hajlíthatatlan elvi szilárdság, megbenthatatlan egység a párt soraiban és elszakíthatatlan összeferrettség a szovjet nép tömegeivel - ezek jellemzik a pártot, a párt és a nép viszonyát a Szovjetunióban és a XXI. kongresszus még jobban kifejleszti, megerősíti ezeket a vonásokat.

A XXI. kongresszus gazdag, boldog jövőt vetít a Szovjetunió népei elé. De ez a jövő a miénk is! A XXI. kongresszus az egész emberiség számára mutatja az utat. A kongresszuson elhangzott szavak az egész nemzetközi munkásosztálynak szólnak. A kongresszus gazdag tanítását a kommunista és munkáspártok kincsétárává válnak az egész világon. A szovjet nép nagyszerű tettei, tapasztalatai még jobb munkára lelkesítik a kommunistákat.

Ma a Szovjetunió gazdag. A világ vezető hatalma. Arról tárgyaltak a kongresszuson, hogy minden téren az élre vezessék hazájukat. És olyan párt tárgyalt erről, amelynek eddig minden sikerült, amit maga elé tűzött. Új eszmét, új hazát, új embert, új kultúrát, új technikát, új művészetet formált, új öntudatot a szabadoknak, új fényt a szenvedőknek.

A győzők kongresszusa volt az. A végső győzelem feltételeit beszélték meg. Új diadalok útját egyengették, a kommunizmus világába vezető új sikerek széles országútját, a mi utunkat is!

A magyar kommunisták, a magyar dolgozók azért üdvöszölték szeretettel az SZKP. XXI. kongresszusát, mert tudjuk, hogy bőven merithetünk a kongresszus tanulságaiból, hogy a marxizmus-leninizmusnak a kongresszuson még élesebbre kovácsolt fegyvere, a mi fegyverünk is a szocializmus hazánkban való győzelméért folytatott harcban.

Basternák József szds.

A MEO működése egy vállalatnál igen sokat vitatott kérdés, mivel még igen sokan elsősorban a termelés fékjének tekintik ezt az osztályt.

Meg kell azonban állapítani, hogy távolról sincs igazuk, mert ha az iparban vagy kereskedelemben megszüntetnék az ellenőrzést, az smugyis gyenge lábon álló minőség nagymértékben romlana, és így elsősorban a dolgozók károsodnának. Jelenleg még az iparban és kereskedelemben, és nem kevésbé vállalatunknál is a dolgozók öntudata a minőségi termelés kérdésében nem kielégítő és épp emiatt van szükség a MEO hathatós működésére.

Számtalan dolgozó, aki termelő munkát folytat, gyakran elítéli a MEO-t, illetve a munkáját megvizsgáló MEO-st, de ugyanakkor hasonlóképpen felháborodik, mikor a pénzéért az üzletben vásárolt árucikk nem megfelelő minőségű.

Az előzőek alapján megállapíthatjuk, hogy egyéb szervek mellett a termelők és a fogyasztók közt áll a MEO, elsősorban, hogy a megrendelők, vásárlók felé a megfelelő minőségi árukat biztosítsák. Ezenfelül a gyártó vállalatnak is elsőrangú érdeke, hogy MEO-ja a megfelelő minőségű gyártást biztosítsa, mivel sorozatos minőségi hibák a vállalatok jó hírét nagyon lerontják.

Vállalatunknál annak idején a MEO alig néhány óra szorított és tevékenységük főleg a készáru ellenőrzésére terjedt ki. Azonban vállalatunk és így a termelés is tetemesen növekedett, szükség volt a gyártásközi és alkatrész ellenőrzés megszervezésére, mivel a selejtkár annál kisebb, minél korábban történik a selejtesség megállapítása. Ilyen módon alakultak ki az egyes műhelyekben a MEO támaszpontok. Ezek két főirányban működnek, egyik részük az alkatrészeket mechanikailag, tehát méretileg ellenőrzi, míg a többiek elektromos szempontból vizsgálják meg azokat. Külön működik az Idegenáru ellenőrzés, mely a gyártásunkhoz szükséges alapanyagokat illetve a más vállalatok által készített alkatrészeket ellenőrzi. Az elkészült gyártmányok legutoljára a Próbatermembe kerülnek, ahol alapos vizsgálatnak vetik alá, hogy az előírt követelményeknek és szabványoknak minden tekintetben megfelelnek-e. Ugyanitt történik azon gépeknek műszaki átadása, melyeket megrendelőink úgy vesznek át, hogy Próbatermünkben üzemkötben is ellenőrzik megfelelő működésüket.

A korábbi években a megalakulóban lévő MEO igen sok nehézséggel küzdött. Általában mellékesen kezelték ezt az osztályt és létszámát sokszor feltöltötték olyan dolgozókkal, akiknek máshol nem tudtak munkahelyet biztosítani. Hasonlóan mostoha volt a MEO-nak műszerekkel való ellátása. Ugyanakkor, amikor igen nagy pontosságot követeltek meg egyes méreteknél illetve méréseknél, nem biztosították az anyagi fedezetet a megfelelő minőségű és mennyiségű mérőműszerek beszerzésére. A MEO hosszú évekig nélkülözött nagyfontosságú mérőműszereket, melyeket csak külföldről lehetett beszerezni, és ebben felsőbb szerveink nem nyújtottak megfelelő segítséget.

A fenti visszaságok azonban az utóbbi 2-3 évben örvendetesen csökkentek. A MEO létszámában nagy mértékben növekedett a szakemberek, technikusok és mérnökök arányszáma. A műszerekkel való ellátottság pedig ugrásszerűen növekedett. Megállapíthatjuk, hogy jelenleg hasonló profilu vállalatok közt az elsők közt állunk.

A MEO jövő terveit illetően elsősorban mérőszobát akarunk létesíteni, amelyhez az alapmérőműszereink már meg vannak, hogy a nagymennyiségű idomszer és mérőeszköz rendszeres ellenőrzését megkezdhesük.

Próbatermünkben egy új univerzális mérőhelyet készítünk, mivel gyártmányaink profilja egyes nagy sorozatu gépekről munkaigényesebb kissorozatok felé tolódik. Ugyanakkor egy régi mérőhelyet felújítunk és motorbejártató berendezésünket is fenti értelemben alakítjuk át.

A mechanikai méréseket illetően a Műszaki osztállyal egyetértésben arra törekszünk, hogy minél nagyobb számban alkalmazzunk egy célu, az alkatrészek átvételét meggyorsító speciális idomszereket és mérőeszközöket. Különösen nagyfontosságú ez a nagy szériában készülő alkatrészek vizsgálatánál. Másrészt különleges idomszerek használatát tervezzük, olyan speciális alkatrészeknél, melyek mérése egyébként igen körülményes és hosszadalmas, viszont elengedhetetlen a nagy pontossággal végrehajtott mérés.

Vállalatunk és a MEO ez évben új és nagy feladatok előtt áll. Mint már említettük, gyártmányaink profilja a komplikáltabb, igényesebb gyártmányok irányában tolódik el, másrészt termelésünk egyre nagyobb hányadát export szállítások teszik ki. Nem fölösleges újból megemlíteni, hogy gyártmányaink minősége vállalatunk és az egész népgazdaság szempontjából döntően fontos, mert export szállításaink csak úgy biztosíthatnak újabb piacot, ha azok minősége minden tekintetben, tehát műszakilag és esztétikailag is teljes mértékben versenyképesek a külföldiekkel. Épp ezért a MEO-nak és vállalatunk minden dolgozójának érdeke és elsőrangú kötelessége kifogástalan minőségű gyártmányok előállítására. Reméljük és elvárjuk, hogy a jövőben a minőség nem lesz vita tárgya, hanem a műhelyek vezetőivel karöltve vállalatunk gyártmányainak az eddigieknél sokkal jobb hírnevet és elismerés szerzünk.

TEGNAP-MA-HOLNAP

Közel negyven éve, hogy gyárunk idősebb dolgozói közül néhányan aktív részt vettek a Tanácsköztársaság hivatalos szerveiben, a Pártban, vagy fegyverrel kezükben a Vörös-Hadsereg kötelékében védtek a Proletárdiktatúrát.

Lapunk márciusi számában ezeket a Veteránokat riport formájában szeretnénk olvasóink elé állítani. Ezért kérjük, hogy az őket felkereső munkatársunknak emlékeiket, élményeiket mondják el, hogy azok a megírandó riporton keresztül élővé válva - gyárunk fiatalabb és fiatal dolgozói elé kerüljenek. Ez a riport a "Tegnap" megörökítése lesz!

Áprilisi és következő számainkban pedig a "Ma" harcásairól szeretnénk írni. Ezen riportorozatunkban pedig azon dolgozóinkról szeretnénk megemlékezni, akik Népköztársaságunk hivatalos szerveiben teljesítettek munkát /népi ülnökök, népi ellenőrök stb/, akik a Párt és Szakszervezet, valamint a Tömegszervezetek kiváló munkásai és azokról akik fegyverrel kezükben védik a proletár-hatalmat: munkásöreinkről.

Riportsorozatunkat a "Holnap" katonáinak-gyárunk fiatalságának bemutatásával szeretnénk befejezni.

Ismételten kérjük tehát azokat, akiket munkatársunk Mihályfi-Kovács György fel fog keresni, fogadják szeretettel, beszélgessenek el vele és adják meg részére az általa kért felvilágosításokat.

Szerkesztőbizottság.

MI ÚJSÁG

a műhelyekben

Tekerceslő műhely.

Házilag lett elkészítve egy balancgép. Használatba véve nincsen, mert a hozzá szükséges asztal még nem készült el. Hol van, illetőleg hol tart?

Szekerények kellenének a Varga műhelybe, amelyekben a kéziszerszámokat tartanák. Régi ügy ez de az ígéret eddig csak ígéret maradt.

Miért olyan kevés a munka amikor állítólag van rendelés ?

A ládarakodáshoz segédmunkás kell, mert ezt a nőknek nehéz elvégezni. Mégis ők csinálják, mert van ugyan segédmunkás, de az amikor szükség lenne rá 2 óra felé akkor eltűnik.

Kérjük az öltözőben levő vízcsapok sürgős megjavítását.

Köszönik a vezetőség gyors intézkedését a multkori panaszokra. A villanyvezeték-
ket megjavították.

Gondnokság.

A regie műhelyek állandó problémája a kevés létszám, különösképpen vonatkozik
ez az asztalos műhelyre. Hiába kérnek emberek, nem kapnak, pedig enélkül a
karbantartási munkákat pontos időben elkészíteni nem tudják.

Az asztalos műhely zsúfoltsága is nagy probléma. A műhely szűk és kicsi. Ez is
nagyban hátráltatja őket munkájuk elvégzésében.

Sajtoló, Öntöde, Lemezelő.

A műhelyek egységes komoly problémája az öltözők tisztasága és féregmentessége.
Ezt a kérdést már többször felvetették, de gyökeres orvoslást még panaszai-
ra nem kaptak. Indokolt lenne ezen sürgősen segíteni, mivel a nyugodt munka
végzéséhez ez éppen úgy hozzátartozik, mint a jó munkaellátottság.

Galvanizáló.

Évekig égő kérdés volt - most megoldódott. Új galvanizáló műhely létesült.
Ha egy kissé visszagondolunk milyen körülmények között működött a régi műhely
és hogy fest az új, szembetűnik és szívet melenget ez a kontraszt. Egy lehe-
tetlen beosztású szellőzés nélküli, nedves, fénynélküli műhely, amely nélkü-
lözte a korszerűségnek és az egészségügyi követelményeknek minden feltételét
a múltté lett.

Helyébe lépett egy új igen komoly beruházással készült a nevét igazán kiérdem-
lő galvanizáló műhely.

Mondhatnánk azt is, hogy gyárunknak talán legkorszerűbben, a követelményeknek
mindenben megfelelően berendezett műhelye, amely Bárány Antal a műhely vezető-
je szerint a régihez képest kórházi kórteremnek is beillik. Valóban így is van
ez. Ha az ember pontosan szemügyre veszi a műhelyt, szembetűnik a rendezett-
ség és tisztaság.

A savazó elkülönített, jól zárható fülkében kapott elhelyezést, igen nagy ka-
pacitású elszívó berendezéssel. Külön szintén zárható fülkében van a méregrak-
tár. A műhely világítása jó idő esetén felesleges, hiszen az óriási ablakokon
bőven árad be a fény. Jól szellőztethető. Ennyit a műhelyről.

Az egyik legilletékesebb - Bárány szaktára elmondta, hogy mit jelent ez az új
műhely: Elsősorban egészséget, no meg nagy ambíciót is hiszen mindenki tudja,
mit jelent a környezet és a jó felszerelés.

Mindent egybevetve a rövidesen teljes kapacitással dolgozó galvanizáló műhely
munkájával bizonyára fő részesévé válik a gyárunk folyamatos termelésének, s
hozzájárul termelékenységének emeléséhez.

Ehhez a műhelyben dolgozóknak sok sikert kívánunk.

Szerszámüzem.

Aki február 16-án délelőtt tizenegy órakor benézett a szerszámüzembe - érde-
kes kezdeményezésnek volt tanuja. Az üzem dolgozói hét percre abbahagyták a
munkát és Kovács Gézának, a Testnevelési Tudományos Tanács munkatársának irá-
nyítása mellett tornáztak.

És ez a kezdeményezés az "üzemi tevékeny pihenés" nemcsak üzemünkben, hanem
országos viszonylatban is első.

Mi a célja? A munka következtében elfáradt és egyoldaluan igénybevett testré-
szek /a gépek mellett nem tudunk normálisan állni, a satu fölé görnyedünk stb/

szakszerűen összeállított testmozgással való pihentetése.

A gyakorlatok ugyanis a gyengébben igénybevett testrészeket erősebb mozgással erősítik és ugyanakkor az erősen igénybevett testrészeket viszonylag pihentetik. A munka következtében a testrészek egyoldalú igénybevételét tehát kiegyensúlyozzák.

Büszkék vagyunk rá, hogy ez a kezdeményezés üzemünkben indult ki, és reméljük, hogy az további követőkre talál és így eredményeit mi is, gyárunk is tapasztalni fogja.

.....ujságunkban? Mit hiányol abban? Miről szeretne olvasni? Lapunkban? Ezek a kérdéseken töpreng a szerkesztőbizottság, mert azt szeretné, ha lapunkat meglelégedéssel fogadnák és olvasnák gyárunk dolgozói.

És többek között ezért is kérjük minden szám utolsó oldalán dolgozóinkat, hogy javaslataikat és bírálatukat, mely természetesen a lapra is vonatkozhat - juttassák el a szerkesztőbizottsághoz, hogy azok alapján munkánkon javíthassunk és a kívánságoknak eleget tehesünk.

De sajnos hiába vártunk eddig bírálatra, vagy javaslatra. Tizenöt hónap múlt el lapunk megindulása óta - tizenöt szám jelent meg eddig és a szerkesztőbizottság bírálat hiányában nincsen tisztában azzal, hogy dolgozóink lapunk tartalmával meg vannak-e elégedve?

Ezért a minden hónapban sablonosan megjelenő kérésünkön kívül - ezúton kérjük gyárunk dolgozóit, hogy lapunkra vonatkozó megjegyzéseiket tegyék meg és juttassák el a szerkesztőbizottsághoz!

Mínél több bírálatot és javaslatot vár a

Szerkesztőbizottság

**DOLGOZÓINK
ÉLETÉBŐL.**

Mihályfi-Kovács György riport-
sorozata.

V.

"Katona leszek"

Riportsorozatunk e havi hasábjain, most egy szerszámüzemi fiatal dolgozót, egy esztergályost szólaltatunk meg. Katona Dánielről írunk, akit szorgalmas és lelkiismeretes munkájáért és szerény magatartásáért vezetői megbecsülik és munkatársai szeretik

Miért éppen róla akarunk írni, hiszen vannak az üzemben olyan dolgozók, akik bizonyára jobban megérdemlik a figyelmet és az érdeklődést? mondja Katona elv-

társ... és így már el is kezdődik közöttünk a beszélgetés. Mondottuk Katona elvtársnak, hogy a vezetőség egyöntetű véleménye alapján esett rá a választásunk. Kértük, hogy beszéljen husz esztendő életéről, és terveiről.

1939-ben abban a zavaros háberus időben, lent a román határszélen egy kis községben születtem. A multról sok szépet nem tudok mondani, apám foltozó suszter volt a községben, télen cipókat javított és nyáron a közelben lévő uradalomban vállalt évről-évre mezőgazdasági munkát, azaz rapszamba ment, hogy négy gyermeket és beteg anyámat el bírja tartani. Apám megélhetési, mindennapi kenyérharcán keresztül láttam és tapasztaltam már mint kisgyermek, hogy mi is a szegénység

Apám a felszabadulás után közvetlenül beiratkozott a pártba és aktívan vett részt a kis község politikai és gazdasági életében. Ezek azok az élmények, melyek kitörülhetetlenül megmaradtak az emlékezetemben és irányt szabtak nekem. Anyám nem sokkal a felszabadulás után meghalt. Testvéreim férjhezmentek, bátyám megnősült és feljött a fővárosba dolgozni. Bátyám szintén esztergályos volt és egy szép napon felhozott engem is Pestre.

Az MTH.intézet tanulója lettem az esztergályos szakmát tanultam ki. Az ifi mozgalomba egyidejűleg bekapcsolódtam. Felszabadulásom után röviddel az Anód Áramirányító vállalatba kerültem. Nem sokáig dolgoztam ott és 1955-ben átkerültem a VKM.-hoz.

Őszintén szólva meg kell, hogy mondjam, mikor a vállalatba kerültem bizony eléggé hiányos volt a szakmai tudásom. Itt a szerszámüzemben igyekeztem elsajátítani mindazt, ami egy jó esztergályosnak elengedhetetlenül fontos. Ahogy növekedett a szaktudásom és tapasztalatom, úgy emelkedett a fizetésem is. Ma már 7.-Ft-os órabérem van. Célom még jobban elsajátítani a szakmai fogásokat, mert a szakmámat nagyon szeretem. Ha valaki így rémnéz, első benyomása bizonyára az, hogy egy nagyon nyugodt ember vagyok. Pedig ideges, nyugtalan ember vagyok, aki eddig is mindig szembeszállt az igazságtalan dolgokkal. Meg kell itt mondjam, hogy az üzemben nagyon szeretek lenni, sérelem nem ért, nyugodtan hagynak dolgozni, és a vezetőségnek hálás vagyok, hogy szakmai továbbfejlesztésben mindenkor segítségemre siettek és ha bármilyen problémám akadt, a vezetőséggel meg szoktam beszélni azt, illetve kikérem a tanácsukat.

A vállalati KISZ szervezetnek tagja vagyok és a kerületi KISZ bizottság megbízásából a Medve-utcai iskola uttörő csapatának ifi vezetője. Hetenként háromszor felkeresem az uttörőket és előkészítem a kis pajtasokat az uttörő próbákra és a versenyekre. Ezenkívül egyéneknél is foglalkozom velük, hogy előkészítsem őket arra, hogy majdan be tudjanak kapcsolódni a munkásmozgalomba.

Terveim? Bizom abban, hogy rövidesen automatizálva lesznek az esztergagépek is, és akkor majd el szeretném sajátítani azt, ami egy jó szakmunkásnak szükséges.

Ezenkívül majd nyelveket is szeretnék tanulni, de erre majd csak akkor kerül sor előreláthatólag, ha letöltöttem a katonai szolgálatomat, mert összeírásom voltam már, be is váltam, úgy, hogy rövidesen "katona leszek"!

A GANZ-utódok
és
A MAGYAR
VILLAMOSIPAR
MEGŐRZÉSÉNEK

Ganz Ábrahám utódok nélkül halt meg 5 testvére, illetve azok leszármazottjaira hagyva vállalatát. As új tulajdonosoknak választaniok kellett, hogy vagy Magyarországra jönnek és átveszik a vállalat vezetését, vagy megbízott szakértőkkel folytatják a gyárüzemet. Ez utóbbi mellett döntöttek. Alig két héttel Ganz halála után társasági szerződést kötöttek Ganz Ábrahám bizalmas munkatár-

saival köztük Mechwarttal; rájuk bízván a vezetést. Így jött létre a "Ganz és Tsa cég. Az örökösök az első üzletiév után készek voltak a gyár eladására is. A pesti kereskedők és banktőkésék egy csoportja érintkezésbe lépett a családdal és a vezetőséggel és 1869 tavaszán megkötötték az adás-vételi szerződést. A Ganz család a gyárvállalatot minden ingatlan és ingóvagyonával összes aktíváival és szabadalmaival 3.650.000 frankért /1.825.000 Ft./ eladta az említett pénzcsoportnak. A társak pedig 700.000 Ft. ellenében mondták le részükről. A vállalat megszerzése után a tulajdonosok hozzájárultak a vállalatnak részvénytársasággá való átszervezéséhez. A részvénytársaság 1869 április 21-én "Ganz és Tsa Vasöntő és Gépgyár Rt" címen alakult meg, és műszaki igazgatója Mechwart András lett, ki fél évszázados működése alatt a gyárat - a magyar ipar legnagyobb díszségére - világhírűvé fejlesztette. Először a malomipari gépek gyártása révén a gépgyártást fejleszti erősen - majd a csődbe került Első Magyar Vagongyár beolvasztásával a vagongyártásra is áttér. /Ipari koncentráció/

1878 augusztusa döntő jelentőségű volt nem csak a Ganz gyárak, hanem a Magyar Villamosipar történetében is. A vizivárosi Kacska utca 18 számú kis házacskában ugyanis Mechwart András ekkor állította fel a gyár elektrotechnikai műhelyét, azzal a feladattal, hogy benne az ezidőben kifejlődő elektrotechnikának ipari, főleg világítási célokra való hasznosíthatóságát tanulmányozzák. Ezideig ugyanis az elektrotechnika ugyszólván kizárólag csak a gyengeárammal foglalkozott /távíró, távbeszélő/ Bár majdnem két évtized múlt el azóta, hogy a dinamóelv gondolata Jedlik Ányos elméjében megfogalmazott /1860/ és több mint egy évtized azóta, hogy Jedlik-től és egymástól is függetlenül Siemens Werner és Sir Wheatstone Charles feltalálták az öngerjesztésű egyenáramu dinamót /1869/, az erősáramu technika fejlődése még sokáig váratott magára.

Mechwartot az elektrotechnikai műhely létesítésére egyrészt az 1878 évi párizsi világkiállításon szerzett benyomásai, másrészt egy zseniális fiatal magyar mérnökkel Zipernowsky Károllyal való ismeretsége indította, aki több felolvasást tartott a villamosgépekről. Felajánlotta részére az új villamosági műhely tervezését és vezetését. A 25 éves Zipernowsky örömmel ragadta meg az alkalmat és a kis műhelyben egy művezető és hat munkás segítségével hozzáfogott első egyenáramu dinamogépének gyártásához. Ez az 56 Voltos és 12 Amperes - egy ivlámpa táplálására szolgáló gép jól sikerült. Elhatározták a gyár üntőműhelyének villamosvilágítással való ellátását. Az ehhez szükséges dinamók és ivlámpák Zipernowsky tervei szerint készültek el.

1879-ben szerelte fel a Ganz új műhelye az első közöslu villamosvilágítóberendezését, éspedig az Árviztól sujtott Szegeden, az éjszakai gátjavítások gyorsítása céljából. Nehány más alkalmi berendezés /Császár Fűtő, Óbudai Tornacsarnok, pesti Jégpálya/ után 1880-ban a mesőhegyesi állami birtokon került sor hazánkban az első állandó jellegű villamosberendezés felszerelésére. A felszerelt munkálatok azonban csak szerény előfutárai voltak a következő évtizedben meginduló hatalmas arányú fejlődésnek. Az erősáramu villamosipar bölcsője, tehát itt volt közvetlen közelünkben, egy kis földszintes Kacska-utcai ház udvarán.

A 80-as évek elején az elektromos osztály már élénk tevékenységet fejtett ki, különösen malmok és színházak elektromos és villamosági berendezése terén. Berendeztek többek közt a budapesti Nemzeti Színház világítását is. Ez volt a világ harmadik színháza, melyet villamosvilágítással láttak el.

Az egyre fokozódó munkatempó új erők megnyerését tette szükségessé és Zipernowsky csakhamar két vele együtt világhírűvé vált munkatársra talált. 1882-ben lépett be a vállalatához Déri Miksa, 1883-ban pedig Bláthy Ottó Tituss. A gyár három zseniális elektrikusa a villamosenergia előállításának, átvitelének és elosztásának megoldását tűzte ki maga elé célul. S a többségi szakvéleménytől eltérően nem az egyenáramu rendszerben, hanem a tetszőleges nagyfeszültséget termelő váltakozó áramu generátorokban látták meg az energia termelés jövőjét

Az 1883 évi bécsi kiállításon mutatták be 150 lóerős - akkoriban határteljesítményt jelentő első váltakozó áramu generátorukat, mely 54 Volttal 1200 db. izzólámpát táplált. A kiállítás bezárása után es a gépcsoport látta el a budapesti Keleti pályaudvar világítását.

és a találmányok és szabadalmak egész serege követte a kezdeti sikert, melyek közül egyik legjelentősebb volt az 1885-ben szabadalmazott váltakozó áramu elosztó rendszer. Két hónap múlva világviszonylatban is jelentős szabadalmat nyújtottak be a villamosáramok transzformálásának céljára. Megalkotják a transzfor-

mátor két féle alakját, a mag és a köpeny transzformátort. Ez a találmány tette lehetővé a villamosvilágítás és villamoserő átvitel óriási elterjedését.

A kis műhely természetesen szűknek bizonyult, a nagyarányu munkák lebonyolítására és ezért 1882 tavaszán önálló gyárépületben indult meg a további munka: a Fő utca 75 szám alatti épületben, melyben előtört a tűzvész által megrongált Király-malom volt elhelyezve. Itt már 40 munkással dolgoztak, és az üzem megfelelő számú forgácsoló és egyéb géppel is fel volt szerelve.

1888-ban oldotta meg Bláthy a váltakozóáramu rendszer egyik legfontosabb problémáját: a generátorok párhuzamos járatását, mely a dorenbergi és római Cerchi erőművekben nyert először gyakorlati alkalmazást. Híre csakhamar bejárta az egész világot és a gyár mint több és nagyobb szabású áramfejlesztő telepet állított föl. Évenként átlag 20 távvezetéses erőművet és 40-80 közvetlen áramelosztású önálló világítási állomást építettek, a világ minden táján.

A találmányok sora tovább folytatódott. Csak a legnevezetesebbeket említjük: A váltakozóáramu elektródinamometrikus wattmérő, a váltakozóáramu generátor párhuzamos járatását biztosító kapcsológép, hornyolt armatúrás egyenáramú gép, az indukciós wattóra számláló stb, stb. A felsorolt találmányok megoldották mindazokat a problémákat, amelyeket a váltakozóáramu rendszer alkalmazása során felmerültek és így annak teljes győzelmét biztosították Zipernowsky, Bláthy és Déry részére.

A gyártás ekkor már a Villamosági Gyár Lövőház utcai telepén folyt. Bár Zipernowsky 1893-ban a budapesti Műegyetem Elektrotechnikai Tanszékének vezetője lett. Déry pedig főmérnöki állását a bécsi Nemzetközi Villamosági Társaság vezérigazgatói székével cserélte fel: a nagy elektrikusek sora nem szakadt meg, abba új ember lépett az 50 periódusú egyfázisú hálózatról táplált villamosvontatás kérdését megoldó Kandó Kálmán.

És ez az akkor hármastagozatu nagyüzem - a Ganz Villamosági Gép és Vagongyár - villamosági részlegének gyártmányai: a generátorok, dinamók, motorok, transzformátorek és egyéb villamosági készülékek a világ minden táján hirdették és hirdetik a magyar ipar dicsőségét.

Ez az idő azonban már a finánotöke behatolásának /Hitelbank/; a monopolkapitalizmus kialakulásának kora, melyben a Gyár még tovább bővült beolvasztván a Danubius Gép, Vagon és Hajógyárat is.

És a századforduló után az új gyártási ágak egész sora alakult ki. A történelmi hűség kedvéért azonban meg kell állapítanunk, hogy a Ganz Gyárak első félévszázados rendkívül gyors és nagyméretű fejlődése nemcsak az alapítók és említett nagynevű feltalálók érdeme, hanem abban oroszán része van a mérnökök, technikusok és művezetők százainak és a munkások ezreinek, kiknek neveit nem ismerjük és kiknek szerepéről csak azt tudjuk, hogy az ő kezeik közül kerültek ki a gyár világhírű produktumai.

Berlász Jenő "A Ganz gyár első félévszázada" című tanulmánya alapján összeállította:

Sz.I.

Tudja-e?

...Mi a Bedő-rendszer lényege ?

...Mikor keletkezett a "Maffia" és mi az eredeti s mai meghatározása ?

...Melyik zeneszerző temetésén énekelte a gyászoló közönség a "Szálj gondolat aranyszárnyakon" című kórust és az elhunyt zeneszerző melyik operájából való ez ?

...Ki tervezte a Korinthusi-osaternát, mikor épült meg, és milyen hosszú ?

...Mi a Helikon ókori és magyar vonatkozású meghatározása ?

...Melyik operát irták a Szuezi-osaterna meggyítésának tiszteletére ?

...Mi volt Lebedia és hol fekszik ?

...Mi az atmoszféra, sztratoszféra és ionoszféra ?

...Melyik a három legnagyobb sziget és mekkora a területük?

A válaszokat kérjük március 9-én d.u. 4 óráig a Szerkesztőbizottság felelőséhez: Szabó Istvánhoz /Szerszámúzem/ eljuttatni.

A beérkezett válaszokat kiértékeljük - márciusi számunkban közzéteesszük és a legeredményesebb megfejtő részére jutalmat adunk.

+

A januári számunkban közzétett kérdésekre adott helyes válaszok a kérdések sorrendjében:

1. Berzsenyi Dániel - a Felkelt nemességhez.

2. 81.3 km

3. A deviza külföldi beváltásra szolgáló fizetési meghagyás - a valuta külföldi pénznem.

4. Pesti Barnabás-u-Mayerhoffer - 1756-barokk.

5. Greenwichől keletre 7,5 hosszúsági foktól 22,5 fekéig terjedő területen számított idő.

6. Hajós Alfréd.

7. Orosslánszivő Richárd.

8. Fegyencok.

9. Claudius-Messalina.

Az öt megfejtő közül a könyvjutalmat sorshuzás útján Major Tibor /Beruhásás/ kapta.

+

A márciusi szám részére cikkeket március 9-ig veszünk át.

Kérjük dolgozóinkat, hogy cikkeiket, javaslataikat, bírállataikat esen időpontig juttassák el a szerkesztőbizottsághoz.

A lapot 6 tagból álló bizottság szerkeszti.

Felelős: Szabó István

Készült: Sportsokszorosító Üzemében.

Budapest, V., Bajcsy Zsilinszky-út 36-38.

Felelős kiadó: A vállalat igazgatója.

+++++

Ára 20 fillér.

ÚR HUMOR

NINCSEK MÁR MESSZE.....

AZ ELSŐ MEGLÉPÉTES

— VÉGRE MEGÉRKEZTÜNK, LEGALÁBB EGY KICSIT KILEVEGŐZÖM MÁGYAM... —